

Viite / Hänvisning

Koitereen säännöstelyn seurantar ryhmän kokous 6.2.2014 klo 10:00
Ilomantsi, kunnanvirasto, kokoushuone Sampola

Asia / Ärende

MUISTIO

Läsnä:

Eero Hämäläinen	Kivilahden kyläyhdistys
Seppo Lehtinen	Huhuksen kyläyhdistys
Ari Leskelä	RKTL
Eila Piippo	Ilomantsin kunta, kunnanhallitus
Aaro Puhakka	Tyrjänsaaren kyläyhdistys
Marja Rankila	Vattenfall Oy
Arto Laatikainen	Koitaajoen kalastusalue
Petteri Tahvanainen	Koitereen kalastusalue
Johanna Ahonen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Tiina Käki	Pohjois-Karjalan ELY-keskus, sihteeri
Teppo Linjama	Pohjois-Karjalan ELY-keskus, puheenjohtaja

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistio

Teppo Linjama avasi kokouksen Janne Kärkkäisen sijaan. Teppo Linjama toimi myös kokouksen puheenjohtajana ja Tiina Käki sihteerinä. Kokouksen alussa muistettiin Raimo Maksimaista hiljaisella hetkellä. Raimo Maksimainen muistetaan myönteisenä ihmisenä, joka teki paljon töitä yhteisten asioiden eteen. Edellisen kokouksen muistioon (21.1.2013) ei ollut huomautettavaa.

2. Ajankohtaiset asiat

Esiteltiin ryhmän uudet jäsenet Petteri Tahvanainen Koitereen kalastusalueen edustajana, Arto Laatikainen Koitaajoen kalastusalueen edustajana ja Johanna Ahonen Mikko Hinkkasen sijaisena Pohjois-Karjalan ELY-keskuksesta.

Marja Rankila kertoi marras-joulukuun vesitilanteesta, jolloin Koitereen alueen sademäärä oli noin 1,5 –kertainen vastaavan ajankohdan keskimääräiseen sademäärään verrattuna. Tänä ajankohtana Ala-Koitaajoeseen jouduttiin poikkeuksellisesti vettä ohijuoksuttamaan suurimmillaan 20 m³/s. Ohijuoksutukseen jouduttiin turvautumaan patoturvallisuuden tähden, kun yksi voimalaitoksen koneistoyksiköistä oli huollossa. Juoksutukset aiheuttivat vahinkoa saimaanlohen istutuskokeilulle ja kevään 2014 jälkeen nähdään, kuinka paljon lohen kutupesistä tuhoutui

juoksutusten yhteydessä. Julkisuudessa olleista tiedoista poiketen juoksutuksia lisättiin portaittain. Jatkossakin saattaa tulla tilanteita, jolloin on tarvetta ohijuoksutuksiin. Kun koneistoremontit on tehty, ohijuoksutusten tarve tulevaisuudessa kuitenkin pienenee. Vattenfall Oy on tehnyt yhteistyötä RKTL:n ja ELY-keskuksen kalatalouspuolen kanssa ohijuoksutusten vaikutusten selvittämiseksi Ala-Koitajoella.

Kesällä 2013 maapatojen kunto kartoitettiin ja töiden tähden vedenpinta pidettiin alhaalla. Maapadolla 7 on havaittu aiemmin painautumia vuosina 2008 ja 2012. Kartoituksissa selvisi, että maapadoilla 7 ja 8 on korjaustarvetta. Vedenpintaa joudutaan pitämään alhaalla myös kesällä 2014, jolloin aloitetaan patojen korjaustoimenpiteet. Vedenpintaa ei pidetä kuitenkaan vuoden 2013 tasoa alemmalla tasolla. Kysymykseen kuinka kauan patojen korjaukset kestävät, ei osattu vastata.

3. Suositusten toteutuminen vuonna 2013

Talven ja kevään vedenkorkeudet (suositus 1):

Pyritään pitämään vedenpinta helmikuun alussa (6.2.) vähintään korkeustasolla, joka ei heikennä rantavyöhykkeen eliöstön nykyistä tilannetta.

Pyritään nostamaan kevään alimpia vedenkorkeuksia sellaisina keväinä, jolloin on ennustettu poikkeuksellisen pieni kevättulva, mikäli tästä ei aiheudu haittaa vesivoimatuotannolle.

Suositus toteutui.

Alkukesän vedenkorkeudet (suositus 2):

Kesäkuussa vedenkorkeus pyritään pitämään tasolla NN+143,60–143,75 m märkiä keväitä lukuun ottamatta ja saavuttamaan ylin vedenkorkeus jo kuun alkupäivinä (tavoite: suositus toteutuu 8 vuotena 10:stä).

Kevään ylin vedenkorkeus saavutettiin hyvin kesäkuun alkupäivinä, mutta vedenpinnan korkeus jäi alemmaksi kuin suosituksen taso.

Loppukesän vedenkorkeudet (suositus 3):

Lasketaan elokuussa vedenpinta tasolle NN +143,50–143,60 m, mikäli tästä ei aiheudu kohuttomia voimataloustappioita (tavoite: suositus toteutuu 8 vuotena 10:stä).

Pyritään siihen, että vedenpinta laskisi kesän aikana alkukesän ylimmästä vedenkorkeudesta elokuun alimpaan vedenkorkeuteen vähintään 20 cm (tavoite: suositus toteutuu 7 vuotena 10:stä).

Vedenpinta ei poikkeuksellisia tilanteita (esim. koneistoremontit, poikkeukselliset vesiolosuhteet) lukuun ottamatta saa ylittää tasoa NN +143,80 m kuin lyhytaikaisesti (alle viikko).

Koitereen vedenpinta jouduttiin Pamilon maapatojen patotöiden takia laskemaan heinäkuussa tasoon NN+143,35 m, ja rajoitus on jatkunut koko loppuvuoden ajan. Suosituksia ei voitu noudattaa turvallisuussyistä.

Loka – joulukuun vedenkorkeudet (suositus 4):

Syksyn ja loppuvuoden ylimmät vedenkorkeudet pidetään tason NN +143,85 m alapuolella, mikäli tästä ei aiheudu huomattavaa haittaa vesivoimatuotannolle. (tavoite: vedenpinta saa ylittää tason NN +143,85 m 1–2 vuotena 10:stä, lyhytaikaisia (alle viikko) ylityksiä ei oteta huomioon).

Koitereen vedenkorkeuden rajoitus jatkui loka-joulukuussa, ja Koitereen vedenpinnan korkeus oli loka-joulukuussa välillä 143,19 – 143,43 m. Suosituksia ei voitu noudattaa turvallisuussyistä. Rantaerosion kannalta alemmalla vedenpinnankorkeudella on saattanut olla suotuisia vaikutuksia.

Seurantaryhmäläiset eivät kokeneet virkistyskäytön kärsineen kesän alemman vedenkorkeuden tason tähden. Kesällä 2013 hiekkarannat näkyivät paremmin. Huolta seurantaryhmässä aiheutti syyskutuisten kalojen kudun onnistuminen, sillä vedet olivat alhaalla järven jäätyessä. Toisaalta syksyn alhaisen vedenpinnan takia Koitereen kuluva talven talvialenema ei tule olemaan kovin suuri. Todettiin rantojen siivouksen jatkuneen entiseen tapaan.

4. Muut asiat

Keskusteltiin vuoden 2014 vedenkorkeuksista. Toivottiin, että keväinen talvialenema saataisiin pidettyä mahdollisimman pienenä. Todettiin, että niin kevään kuin muutkin vuoden 2014 vedenkorkeudet ovat kiinni patoturvallisuudesta. Etenkin kesällä vedenpintoihin vaikuttaa tehtävät padon kunnostustyöt sekä valitut korjausmenetelmät. Kevään vedenpinnan säännöstelystä tiedetään enemmän maaliskuussa.

Kerrottiin, että uusi vedenkorkeusasema on Piilovaarassa. Vedenkorkeusasema perustettiin huonosti toimivien yleisövedenasteikkojen tilalle. Ilomantsin kunnan www-sivuilta Koitereen säännöstelysivujen kautta pääsee Piilovaaran vedenkorkeusaseman tietoihin.

Koitereen veneilykartan pohja on edelleenkin tekeillä.

ELY-keskus on suunnittelemassa vinssilaitteen hankintaa Lylykosken pohjapadolle, joka helpotaisi veneellä läpikulkemista. Ongelmia tuottaa etenkin soutuveneillä sekä pienillä perämootoreilla kourussa läpimeno. Ehdotettiin aikaisemman kanavan käyttöä veneiden kulkureitteinä. Epäiltiin, että Lylykosken pohjapato estää kuhan nousun yläpuoliseen vesistöön. Siika pystyy nousemaan yläpuoliseen vesistöön, mutta ei myöskään hyödynnä kulkemiseen kourua.

Rantojen suojausten osalta esille nousi Ertonniemi (Larinsaari). Tämä suojaus otetaan huomioon seuraavien suojaussuunnitelmien käsittelyssä.

Kerrottiin, että Lehtisen Sepon tekemää Koitajoen kunnostusaloitetta ollaan viemässä eteenpäin. Ala-Koitajoen valuma-alueet ovat menossa suunnitteluun ja on tarkoitus saada ne kunnostettaviksi vielä vuoden 2014 aikana. Metsäkeskus (julkiset palvelut) on toteuttamassa Kemera-rahoituksella Ilomantsinjärven ja Sonkajanjärven valuma-aluekunnostuksia.

Sovittiin osallistumisesta Ilomantsin toritapahtumaan 2014. Aikaisemmasta poiketen pyritään saamaan mukaan enemmän tahoja ja Koitereen säännöstelyn lisäksi käsitellään myös muita vesistöjä, kuten Ilomantsinjärveä ja Sonkajanjärveä.

Ala-Koitajoen Siikavaarantien sillan yli menee vesi nykyisillä kesäajan virtaamilla. Tähän pyritään vaikuttamaan rakentamalla siltapenkereeseen mahdollisesti yksi tai kaksi rumpua lisää. Asiaa edistää Siikavaaran-Savivaaran tiehoitokunta ELY-keskuksen avustamana.

Kalojen elohopeatutkimus valmistui syksyllä 2013. Kalojen elohopeatutkimukseen ei saatu kailta alueilta tarpeeksi kaloja.

5. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi alkuvuodesta 2015.

Joensuussa 26.2.2014

Tiina Käki
sihteeri

Teppo Linjama
puheenjohtaja